

El misantrop

Molière

Educació

62

MOLIÈRE

El Misanthrop

Traducció de Joan Oliver

Estudi preliminar; propostes de treball;
i materials complementaris
a cura de Clara Vallès

educaula**62**

Educaula62
Collecció Educació 62

Collecció dirigida per Carme Arenas

© 2014, hereus de Joan Oliver
© de l'estudi preliminar; propostes de treball i materials
complementaris: 2014 Clara Vallès.

© d'aquesta edició: 2014, Grup Editorial 62, s.l.u.,
Educaula62, Pedro i Pons, 9-11, 11a planta – 08034 Barcelona

© Imatge de la coberta: © G. Daglo Orti / DEA / Getty Images
Disseny de la collecció: Malaidea
Disseny de la coberta: Tàmara Sánchez

Primera edició: setembre del 2014

www.educaula62.cat
educacio@educaula62.cat

Fotocomposició: Víctor Igual, s.l.,
Impressió: Limpergraf
Dipòsit legal: B.12.478-2014
ISBN: 978-84-15954-15-6

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor
qualsevol formade reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions
establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro
(Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org)
si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra
(www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).
Tots els drets reservats.

TAULA

ESTUDI PRELIMINAR

<i>L'autor</i>	11
<i>Context històric</i>	15
<i>Gèneres teatrals i Molière</i>	17
<i>El Misanthrop</i>	19
<i>Molière i «MISANTROP» A CATALUNYA</i>	27

EL MISANTROP

<i>Acte primer</i>	35
<i>Acte segon</i>	62
<i>Acte tercer</i>	84
<i>Acte quart</i>	102
<i>Acte cinquè</i>	121

PROPOSTES DE TREBALL I MATERIALS COMPLEMENTARIS

<i>Propostes de treball i comentaris del text</i>	141
<i>Bibliografia</i>	157

EL MISANTROP

L'AUTOR

Jean-Baptiste Poquelin, conegut amb el pseudònim de Molière, va néixer el 1622 a París, França.

És l'autor d'*El misantrop* i una trentena d'obres teatrals més que el van convertir en un dels dramaturgs més coneguts d'arreu del món.

Les seves comèdies es continuen representant encara avui dia, fet que indica la seva qualitat i destresa pel gènere còmic en teatre.

Era el fill gran d'una família burgesa de París. El pare era tapisser del rei i volia que quan Jean-Baptiste es fes gran heretés el seu ofici.

Sembla que va ser, però, el seu avi patern qui li va transmetre el gust pel teatre i, després d'estudiar uns anys Dret i Filosofia, va pensar de muntar la seva pròpia companyia. Amb només vint-i-un anys, Jean-Baptiste, va decidir que volia ser actor i amb una altra família, els Béjart, formà la companyia l'Il·lustre Teatre de París. A partir d'aquell moment es va fer dir Molière.

En aquells anys, la competència era dura en el món de l'escena. L'Il·lustre Teatre va estrenar algu-

nes tragèdies sense èxit, i tot i l'ajuda d'alguns aristòcrates que feien de mecenes, Molière va ser empresonat per deutes. En sortir de la presó, l'Il·lustre Teatre va prendre la determinació de marxar de París i provar sort en altres províncies.

Del 1645 al 1658, Molière i els seus van actuar davant de governadors i personatges molt influents de la societat francesa, sobretot del Llenguadoc, i en les ciutats més importants del país (Nantes, Bordeus, Lió, Grenoble i Rennes). Després d'aquesta etapa més itinerant, la companyia de l'Il·lustre Teatre va tornar a París i, gràcies a l'amistat amb el germà petit del rei, l'any 1658 Molière va actuar davant de Lluís XIV al palau del Louvre. L'espectacle va tenir un èxit desmesurat i va agradar tant al rei que va convidar la companyia a establir-se en una de les sales properes al palau del Louvre. Aquesta oportunitat va suposar un gran repte per a Molière i els seus actors, fet que va inspirar el dramaturg a voler ampliar el repertori d'obres i gèneres teatrals. Així és com Molière va començar a escriure obres de teatre de gran renom com *Les melindroses ridícules* i *Els empipadors*, i la seva companyia es va especialitzar en comèdies escrites per ell.

A partir de llavors Molière esdevingué actor, director i dramaturg en una sola persona, i obtingué la protecció de Lluís XIV. El rei, gran seguidor i enamorat de les seves obres i la seva companyia, l'anomenà «Companyia del rei» l'any 1665.

Molière i els germans Béjart eren convidats a tots els palaus de França per participar a les millors festes

de la cort, on estrenaven comèdies i van viure els seus anys de més èxits.

Els triomfs de la companyia i el bon tracte del rei, però, van fer néixer l'enveja en altres companyies de teatre i en certs personatges públics, que es van apres-sar a fer córrer rumors sobre Molière i a exercir fortes crítiques contra ell i les seves creacions.

L'obra *Tartuf*, per exemple, és una obra que va enfrontar els sectors més conservadors amb Molière, ja que es tractava d'una dura crítica a la religió i als devots. La representació de l'obra va ser prohibida fins al 1669, tot i que d'amagat se'n van fer lectures i representacions privades.

Un altre motiu de crítica va ser el rumor escampat pels enemics de Molière, amb motiu del seu casament amb Armande Béjart, vint anys més jove que ell, que, segons les males llengües, era filla de Molière i de Madeleine Béjart. El rei Lluís XIV va ser padrí del primer fill del matrimoni com a gest de suport a l'escriptor davant d'aquestes crítiques.

Malauradament, el matrimoni de Molière no va ser un matrimoni feliç. El primer fill va morir al cap de poc temps de néixer i Armande i Molière se separaren el 1665, tres anys després de casar-se.

Aquell mateix any, les coses van empitjorar ràpidament per a Molière, que va caure malalt d'una pneumònia de la qual no es va recuperar.

Tot i així, el dramaturg no va cessar d'escriure. I van arribar dos èxits rotunds més: *Don Joan* i l'obra que ens ocupa, *El misantrop*. Aquesta última no va agradar gaire al públic de l'època, que la va trobar

massa crítica envers la societat, i alguns van trobar-hi a faltar comicitat. Avui en dia, però, és una de les obres de Molière més valorades, ja que hi apareix una de les millors qualitats del dramaturg: la construcció de grans personatges, que no deixen indiferent i que perduren al llarg del temps.

A *El misantrop* el van seguir altres triomfs i algun fracàs de l'autor. Les obres més celebrades van ser *Les dones sàvies*, *L'avar* i *Amfitrió*, una comèdia mitològica inspirada en una de les relacions del rei Lluís XIV.

També són conegudes les comèdies-ballet de Molière, com ara *El burgès ennoblit*, molt innovadora, on es combina música i ball amb la comèdia satírica, i l'escena més famosa de la qual és la de la cerimònia turca.

Cap al final de la vida del nostre autor, les relacions amb el rei es van refredar a causa de les contínues crítiques i dels problemes amb col·laboradors de la companyia.

Tot i així, Molière no deixà el teatre. La tuberculosi que patia i la tos constant que l'acompanyava li van servir d'inspiració per a la seva última obra com a autor i actor: *El malalt imaginari*.

La nit de la quarta representació, mentre actuava, Molière va començar a trobar-se malament. Va morir aquella mateixa nit, el 17 de febrer de 1673.

Les polèmiques al voltant de la seva figura no van deixar de turmentar-lo ni un cop mort, ja que l'arquebisbe de París va negar-li la sepultura. En aquesta ocasió, Lluís XIV també va haver d'intercedir a favor de Molière perquè es fes una cerimònia en homenat-

ge a la memòria de l'escriptor. Molière va ser finalment enterrat a la capella de Sant Josep de París.

Recordat com a actor còmic excepcional, director de teatre de gran talent i poeta i dramaturg de molt nivell, Molière és encara avui un dels autors més coneguts de la literatura universal.

CONTEXT HISTÒRIC

Lluís XIV i Versailles

Molière i la seva obra s'expliquen en el context històric que deixava enrere l'edat antiga i donava entrada al moviment humanista de la Il·lustració. L'estreta relació amb el monarca Lluís XIV, amic i protector del dramaturg francès, és també un element clau per entendre Molière i *El misantrop*.

Lluís XIV, també anomenat Rei Sol, va ser el màxim governant de França del 1643 al 1715. El seu regnat és recordat pel lideratge de l'imperialisme europeu i les sumptuositats del seu estil. Monarca absolutista i defensor de les formes de govern pròpies d'una monarquia de dret diví, va liderar l'obtenció de la frontera natural del Rin, i el matrimoni amb la seva cosina Maria Teresa d'Àustria, infanta d'Espanya, va acostar-lo a la política espanyola. De fet, la dinastia de Lluís XIV, els Borbó, és la mateixa que la de la família reial que regna a l'Estat espanyol.

En els afers econòmics i militars, Lluís XIV comptava amb l'ajuda dels seus dos grans ministres: Colbert i Louvois. Amb el primer, va reorganitzar eco-

nòmicament l'Estat i va potenciar el comerç. Louvois, en canvi, va ser el conseller que gestionà de ben a prop l'exèrcit francès i les seves victòries.

L'època de Lluís XIV és també l'edat d'or de la literatura francesa i d'altres disciplines com l'arquitectura i la filosofia. Juntament amb Molière, Racine, René Descartes i Blaise Pascal són alguns dels grans artistes i pensadors del segle de Lluís XIV.

L'emblema amb el qual es defineix el monarca és el sol, símbol que representa Apollo, déu de la música i la poesia. Amb aquests atributs és com Lluís XIV volia mostrar-se a Europa sencera, als seus cortesans i súbdits.

Conegut per ser un bon músic (tocava la guitarra) i protector de les lletres, Lluís XIV va començar l'edificació del que ara coneixem com el palau de Versalles, última residència del rei que va fer construir als artistes André Le Nôtre, Louis Le Vau i l'arquitecte Jules Hardouin-Mansart.

El palau de Versalles era la imatge de la glòria, el poder i la majestuositat del Rei Sol. L'edifici, que era l'antiga residència de caça de Lluís XIII, pare de Lluís XIV, va transformar-se ràpidament per voluntat del rei per tal d'esdevenir el seu palau, el de la cort i la seu del govern de França a partir del 1682. El projecte de Lluís XIV era engrandir l'espai i així poder encabir també les exhibicions, festes i representacions teatrals que el monarca organitzava assíduament.

El rei gaudia de molt bones relacions amb l'alta noblesa, que cada vegada era menys poderosa, però creava un món d'aparences i submissió a la monarquia. En

aquells temps, es demanava a nobles i cortesans de regir-se per l'educació i l'elegància exterior, una manera de fer que trobarem en l'obra i que justament posa en dubte Molière, en boca del misantrop.

Gèneres teatrals i Molière

L'obra teatral de Molière és extensa i diversa, però tot i així, el comediant francès va conrear alguns gèneres més que d'altres. Per a l'estil còmic Molière va utilitzar sempre un subgènere de la comèdia: la farsa o sàtira. La farsa, molt coneguda durant l'edat mitjana sobretot a França, és una composició teatral curta i de temàtica còmica. En llatí vulgar, *farsa* volia dir «olla podrida», i fa referència al fet que sovint en aquests textos s'exposaven comportaments no gaire adequats de la societat per tal de corregir-los tot passant una bona estona.

Els experts en Molière també reconeixen de seguida en els seus textos la inspiració i el gran coneixement de la Commedia dell'arte, aquest tipus de comèdia representada a Itàlia al segle XVI i més endavant a altres indrets d'Europa. La seva característica principal és que no hi havia text escrit, només un esquema que marcava els grans trets de la trama i recordava els efectes còmics que l'actor havia d'executar. Es tractava, doncs, d'una acció improvisada d'actors professionals, que combinaven mímica, ballet, música i acrobàcies dalt de l'escenari. Arlequí era un dels personatges fixos de la Commedia dell'arte italiana, un criat gan-

dul i molt astut, que aprofitava qualsevol ocasió per menjar. El seu vestit fet de peces de molts colors i la seva mitja màscara negra el fan inconfusible. Així com ell, la resta de personatges fixos també tenien una màscara i un vestit propis a través dels quals se'ls identificava.

La Commedia dell'arte també va incorporar un fet molt important: els papers femenins eren interpretats per dones, i és que fins llavors els personatges femenins sempre havien estat representats per homes.

Molière fa servir els recursos de la Commedia dell'arte per remarcar el toc còmic de les seves farses, però a la vegada se n'allunya quan dota les seves obres de més pes dramàtic.

Un altre gènere propi de Molière són les comèdies-ballet. Similar a una òpera, en aquest tipus de representacions es combina el text teatral amb música i ball. Lully era el músic que va col·laborar més temps amb Molière, tot i que sabem que sovint no eren del mateix parer. Per a Molière el més important i destacat era el text teatral, en canvi, per a Lully, la música havia d'estar en primer pla i el text l'havia d'acompanyar.

A més de música i text, la dansa tenia una importància cabdal en aquestes òperes i era una ocasió per al públic per participar en l'obra i provar algun pas de la coreografia. Lluís XIV, amant del luxe i la diversió, gaudia especialment amb les comèdies-ballet que es representaven als jardins de Versalles i sovint demanava que s'hi afegissin efectes especials com jocs d'ai-

gua i focs d'artifici. Per al rei, era la millor manera de mostrar i imposar la gran potència del seu regne als cortesans.

EL MISANTROP

Molière escrivia en el pròleg del *Tartuf* que amb el seu teatre podia «corregir els vicis dels homes». I això potser és el que va procurar fer en l'obra que estudiem: *El misantrop*.

El misantrop és una peça teatral estrenada el 4 de juny de l'any 1666. Es tracta d'una obra en vers, estructurada en cinc actes i qualificada com a mitjanyament còmica.

A diferència d'obres precedents, on s'inspirava en fets i vicis públics per fer sàtira, *El misantrop* és un exemple de com, a causa de les crítiques dels seus detractors, Molière inaugura una temàtica més centrada en els costums i vicis privats.

El misantrop està escrit en versos alexandrins, un vers polirítmic format per dos hemistiquis. És un vers d'art major, compost de dotze síl·labes en la mètrica catalana, anglesa i francesa, mentre que en la castellana i la italiana l'alexandrí és de catorze síl·labes.

L'estructura de l'obra segueix l'esquema clàssic: primer un plantejament de la situació, seguit d'un nus de la trama i d'un desenllaç.

Acte primer. Plantejament de la situació

En la primera escena, de les més populars, assistim a la trobada entre Arnau i Ferran. La primera escena és una declaració de principis d'Arnau, del seu profund rebuig de la societat aristocràtica d'actituds falses. És justament sobre aquest tema que debat de manera acalorada amb el seu amic Ferran.

Més endavant s'afegeix Clovis a escena, que arriba tot lloant Arnau i li demana que escolti un sonet per a la dama que estima. Arnau, que l'ha avisat que serà sincer i que potser això pot ferir-lo si diu massa veritats que no agraden, critica el sonet i això fa que s'iniciï una discussió amb Clovis.

Actes segon, tercer i quart. Nus de la intriga

Arnau critica Adelais, la seva estimada, per la complaença amb què rep i tracta els seus pretendents quan justament Guerau i Tirant, amics de la jove vídua, arriben i inicien juntament amb Oriana, la cosina d'Adelais, una conversa on malparlen d'alguns amics absents. Aquest fet fa sortir de polleguera Arnau i Adelais no reacciona bé a les crítiques del misantrop, però, afortunadament, l'intercanvi s'interromp per l'arribada d'un guàrdia: Arnau és cridat a comparèixer davant el tribunal pel cas del sonet de Clovis.

La seva marxa ve seguida per l'arribada a escena de Jovita, la falsa beata, que alerta Adelais dels rumors que circulen sobre la seva conducta. De manera

hipòcrita, Adelais, al seu torn, també desmereix l'actuació de Jovita, que, per venjar-se, intentarà seduir Arnau, promentent-li proves evidents de la inconstància de la seva estimada.

Tal és així que Arnau aconsegueix una carta que mostra la poca implicació d'Adelais en l'amor cap a ell, però Adelais aconsegueix ser perdonada en justificar-se.

Acte cinquè. Desenllaç

Arnau rep la notícia que ha estat víctima d'una injustícia en un altre judici i està decidit a marxar de París, per això demana a la jove Adelais que declari públicament els seus sentiments, però els altres pretendents de la jove aporten unes altres cartes que deixaran en evidència la hipocresia d'Adelais envers els seus seguidors.

Arnau, tot i la deshonra, està disposat a casar-s'hi si ella consent a renunciar al món. Adelais no vol renunciar a la cort, fet que fa decidir Arnau a deixar París i retirar-se en solitud.

PERSONATGES

Els personatges que apareixen a *El misantrop* són onze. En trobem de principals i de secundaris. Els personatges són un element molt important en les comèdies de Molière, el que dóna joc i el toc més

característic a les seves creacions. Us fixareu que a *El misantrop* no hi ha grans canvis d'escenari; de fet tota l'acció es planteja a casa d'Adelais, a París. No li cal res més que els personatges i la seva riquesa interior per construir cinc actes de teatre en estat pur.

Els personatges d'*El misantrop* pertanyen a l'alta noblesa francesa, una noblesa ociosa que havia perdut poder i vivia al voltant de la cort, dominada per una monarquia centralista.

Entre els afers de la noblesa només havien quedat l'amor, ocupació a la qual en aquella època es dedicaven amb estratègies com si es tractés d'una guerra; la literatura: escriure i llegir en companyia era una de les altres activitats comunes entre els nobles, i, finalment, la conversa, un altre passatemps dels aristòcrates de l'època.

Arnau és el protagonista d'*El misantrop*. Anomenat Alceste en la versió original francesa, el jove noble enamorat d'Adelais detesta les formes de la societat en la qual viu. Turmentat per la contradicció d'estimar amb passió una dona i desaprovar-ne alhora les formes, Arnau és fràgil i impulsiu, no domina ni pensa en les conseqüències dels seus actes. Sovint s'enfada amb la gent que l'envolta per comportaments atents i galants. En el tercer acte es defineix com a «Ésser franc i sincer: heus aquí el meu talent» (escena VII). El protagonista creu que la millor manera de ser al món és «Servint la veritat sense fer-li cap tort /i no amollant ni un mot que no surti del cor» (escena I, acte I).

Ferran, el seu amic, és un home tolerant i com-

prensiu i procura explicar a Arnau: «Però al món on vivim regeixen certes normes: / cal respectar els costums i hem de guardar les formes» (escena I, acte 1r.). Ferran, tot i ser rebutjat sovint pel seu company, és una persona fidel i sàvia, i procura acompanyar Arnau en la seva batalla contra el món i quan aquest defuig tothom. Molière planteja de bon començament aquest contrast entre ser sincer i guardar les formes, a partir del qual pot construir tota l'obra.

Arnau vol aconseguir, en va, que la seva estimada, Adelais, accepti marxar amb ell i abandonar la vida en societat, les converses amb les visites i les estones amb les amigues. Adelais, però, és un dels exemples de com Molière revalora el paper de la dona. Adelais —o Célimène—, és una vídua de vint anys que viu la seva vida i vol conduir-la des del començament fins al final, i no està disposada que ningú li digui com ha de fer-ho. Li agrada aparentar, és egoista, pèrfida, i demostra que no es pot confiar en ella. Per això finalment no s'entendrà amb Arnau. És una dona forta, es manté ferma en el seu convenciment de ser coqueta, amb arguments per defensar, tot i que al final entendrem que és més aviat una aparença, gràcies a les observacions d'Oriana: «¿Podem saber què sent aqueixa criatura / si dels seus sentiments ni ella no està segura? A vegades estima sense que n'hegui esment, / i a vegades no estima, pro en té el convenciment» (escena I, acte 4t).

Tot i així, Adelais es mostra orgullosa de les estones amb el seu seguici de pretendents, actitud que és molt reprovada tant per Arnau com per Jovita, el seu personatge antagònic.

Jovita, una dona més gran que Adelais i la resta de personatges, és criticada per la seva religiositat, que sovint predica però que altres vegades contradiu amb comportaments impropis d'algú que es deu a la fe. De manera més general, hi podem veure l'element crític de Molière cap a la religiositat, que treballa més a fons en la seva obra *Tartuf*, on critica en clau còmica la hipocresia que hi ha en certs creients i en la religió. Jovita, falsa devota, busca guanyar-se els favors d'Arnau, i tot i que es considera amiga d'Adelais, la reprova per la seva actitud massa ben disposada envers els pretendents.

Clovis, Tirant i Guerau són els pretendents, però representen la branca lloadora dels aspirants, ja que Arnau, que estima Adelais, és un pretendent que busca la sinceritat per damunt dels favors de la seva estimada. Els altres tres candidats encarnen els valors que Arnau detesta: són aduldors i maquinen el seu triomf per damunt dels altres. Clovis, amb més malícia, intenta sortir-se amb la seva buscant les pessigolles a Arnau fent córrer falsos rumors per tal que el condemnin en un judici.

Finalment, com a personatge destacat, trobem Oriana, cosina d'Adelais. Oriana és el personatge femení que encarna els mateixos valors que Ferran de respecte i moderació. En el seu cas, però, és més afí al pensament d'Arnau i així ho fa saber a Adelais: «car jo estic per la gent que diu allò que pensa» (escena III, acte 5è). Oriana al principi de l'obra estima Arnau, però al final acabarà donant el seu amor a Ferran, davant la inseguretat del misantrop.

Els altres tres personatges són dos criats i un uixer, personatges secundaris que ajuden a teixir la trama de l'obra.

Temàtica i anàlisi

Entre els temes de l'obra destaquem l'amistat, encarnada per la parella d'amics Arnau i Ferran, un binomi contrari que dibuixa tres eixos complementaris en l'obra:

- el desig individual i la necessitat social;
- l'anhel i la por d'estar sols;
- la anormalitat i la normalitat.

En aquesta comèdia política, on s'analitzen les relacions de l'individu amb la societat, el misantrop decideix rebutjar les regles del joc de la cort, que imposa una extremada correcció en l'actitud amb els altres. D'aquesta manera, fa prevaldre el seu desig personal de rebuig de tota falsedat de la vida en societat, fet que el condemna a la marginació, que es materialitza al final de l'obra amb el seu exili de la ciutat. Un cop més, guanya la necessitat social de marginar allò que es mostra i es reafirma diferent, que en definitiva destorba aquells que determinen les normes generals de pensament i conducta.

D'una banda es podria pensar que aquesta marginació convé al misantrop; no obstant això el personatge d'Arnau es debat sempre entre la voluntat d'es-

timar sincerament i ser estimat en un món de veritats emmascarades. Ell cerca desesperadament un amor en el seu estat de felicitat, és a dir, lluny de la cort i els nobles que juguen a aparentar. És per aquest motiu que l'únic que demana a Adelaïs, tot i havent descobert que no ha estat sincera amb els pretendents, que obliidi aquest món farcit de falsedats i que visquin junts una relació franca.

Adelaïs, però, no vol triar. El seu egoisme l'empeny a escollir la normalitat de la cort, tot i la humiliació d'haver estat descoberta en les seves mentides.

I doncs, llavors, quins són els paràmetres d'anormalitat i de normalitat que regeixen l'obra? Arnau, un ésser impulsiu i al qual se li fa difícil suportar les veritats disfressades, és algú fora del normal i en conseqüència hi topa, la qual cosa l'aboca a un destí lluny de la normalitat: marxar sol per sempre. Però Adelaïs, defensora de les normes establertes i a gust en la seva vida a la cort, no té un final més amable. Serà humiliada davant de tothom i probablement els seus pretendents no reclamaran més la seva companyia, fet que l'exiliarà com a Arnau, però dins la cort.

Dos personatges molt iguals, tot i que amb postures contraposades, que, per no traïr els seus ideals, es veuen abocats a passar la resta dels seus dies o bé defugint els altres, com en el cas d'Arnau, o sent defugida, com li passa a Adelaïs. Les seves posicions enroscades en la fermesa del seu convenciment els privaran de poder sentir-se estimats i valorats.

La normalitat per la qual aposta Molière amb la seva peça teatral la trobem en els personatges més

moderats. Ferran i Oriana gaudiran d'un final feliç, junts trobaran la felicitat d'estimar i ser estimats gràcies a voler potenciar una actitud franca i justa envers els altres, donant suport i escoltant la diversitat humana, tant els crítics com els hipòcrites.

Una bona reflexió que ens ofereix la tragicomèdia de Molière, on, tot i la gravetat del tema, la comicitat va més enllà i ens fa reflexionar sobre la incapacitat de poder assumir la submissió a la qual ens veiem obligats per sobreviure en societat.

MOLIÈRE I «EL MISANTROP» A CATALUNYA

Molière és un dels dramaturgs més traduïts en llengua catalana, com no podia ser d'una altra manera, tractant-se d'una figura literària del seu nivell. L'autor francès ha estat present a Catalunya des de les darreries del segle XVIII, amb les primeres versions de les seves obres al català a Menorca, Mallorca i el Rosselló.

La primera traducció que es coneix d'*El misantrop* és d'Alfons Maseras. Data d'abans del 1909 i no s'ha conservat fins als nostres dies. Maseras va fer una traducció en prosa de l'obra en vers de Molière que es va representar per primera vegada el gener de 1922. Aquell any es commemorava el tricentenari del naixement de l'autor francès i un dels actes més esperats era l'estrena d'*El misantrop* al Teatre Romea.

La traducció de Joan Oliver que teniu a les mans és de l'any 1951. Està considerada la millor versió de l'obra i, a diferència de Maseras, conserva el vers ale-

xandrí per a la versió catalana, com totes les altres traduccions posteriors del dramaturg francès.

Oliver era un fervent admirador de la qualitat literària de Molière i en va dirigir la funció única que es va fer de la seva versió al Romea, l'any 1954, després d'anys de prohibició de representar i editar obres en català.

Amb les traduccions de Molière i d'altres clàssics, Joan Oliver desitjava situar el teatre català al nivell de la tradició literària europea, ja que l'escena catalana no gaudia de prou traduccions de clàssics moderns.

Joan Oliver que no es va limitar a traduir del francès, sinó que va adaptar l'obra al context català per tal que la peça fos més propera a espectadors i lectors. Això explica que en el cas d'*El misantrop* i altres obres els noms dels personatges canviïn, respecte de l'edició original, per noms catalans.

La traducció del poeta català és l'emprada per a aquesta edició, fet que demostra la vigència de la llengua d'Oliver i la importància de la seva tasca com a traductor i com a coneixedor de la grandesa literària de Molière.